

ANALÝZA

28. ledna 2021

Analýza sektorových účtů – 3. čtvrtletí 2020

Uvolnění opatření proti šíření koronaviru ve 3. čtvrtletí přineslo částečný návrat k běžnému ekonomickému provozu. Trvajících nejistota a pokles příjmů se projevily zejména na investiční aktivitě nefinančních podniků a domácností, která se snižovala i ve srovnání s krizovým 2. čtvrtletím. Výrazně deficitní bylo i nadále hospodaření sektoru vládních institucí.

Nefinanční podniky

Ve 3. čtvrtletí 2020 došlo k uvolnění opatření proti šíření koronaviru, čímž se podařilo obnovit také většinu ekonomického provozu ochromeného v průběhu 2. kvartálu. Velká část nefinančních podniků (NP) se snažila redukovat ztráty vzniklé během jara. V některých odvětvích, zejména těch navázaných na cestovní ruch (především zahraniční), ale krize pokračovala. Hrubá přidaná hodnota (HPH) NP byla v porovnání se třetím čtvrtletím 2019 nižší o 124,5 mld. korun¹. Meziroční růst cenové hladiny byl nadále silný. Reálný meziroční propad HPH tak dosáhl 7,0 %². Oživení v sektoru provázelo i zmírnění meziročního propadu celkové zaměstnanosti³ na 1,2 %.

Nefinanční podniky ve 3. čtvrtletí vyplatily 432,4 mld. korun ve formě náhrad zaměstnancům. To bylo meziročně o 11,5 mld. méně (–2,6 %), ale pokles se proti 2. čtvrtletí zmírnil. Zároveň se změnila situace oproti 2. čtvrtletí, ve kterém výrazně klesl objem vyplacených mezd a platů a kompenzován byl nárůstem prostředků v rámci programu Antivirus⁴. Ve 3. kvartálu se naopak mzdy a platy meziročně snižovaly jen mírně (–1,1 %), ale propad nastal u sociálních příspěvků zaměstnavatelů (–7,6 %), na čemž mělo podíl zejména odpuštění sociálních příspěvků menším podnikům. Dotace na výrobu, které zahrnují prostředky vládní podpory⁵, byly stále výrazně vyšší, než je pro 3. čtvrtletí běžné. Dosáhly 11,0 mld. korun a meziročně se navýšily o 4,5 mld. Na jejich vývoji ale bylo patrné zklidnění situace (ve 2. čtvrtletí byl objem vyplacených dotací 22,8 mld. korun, což bylo nejvíce za dostupnou časovou řadu).

Propad hrubého provozního přebytku ve 3. čtvrtletí zmírnil na 6,1 mld. korun a přebytek dosáhl 376,5 mld. I díky výše zmíněnému částečnému odpuštění sociálních příspěvků a dotacím tak došlo ke skokovému nárůstu míry zisku nefinančních podniků⁶ na 45,2 % (sezónně očištěno). Oproti 2. čtvrtletí tak došlo k navýšení o 1,5 p. b. Zastavil se také trend postupného poklesu a ukazatel byl nejvyšší od 2. čtvrtletí 2018. Vývoj v posledních čtvrtletích je ale dán nestandardní ekonomickou situací. Meziroční nárůst míry zisku (sezónně neočištěné) dosáhl 0,5 p. b.

¹ Není-li uvedeno jinak, jsou všechny údaje použité v textu bez sezónního očištění.

² Do reálného vyjádření převedeno s pomocí celkového deflátoru HPH. V 1. čtvrtletí 2020 dosahoval meziroční deflátor HPH 4,1 %.

³ V osobách; úvazky přepočteny na plnou pracovní dobu.

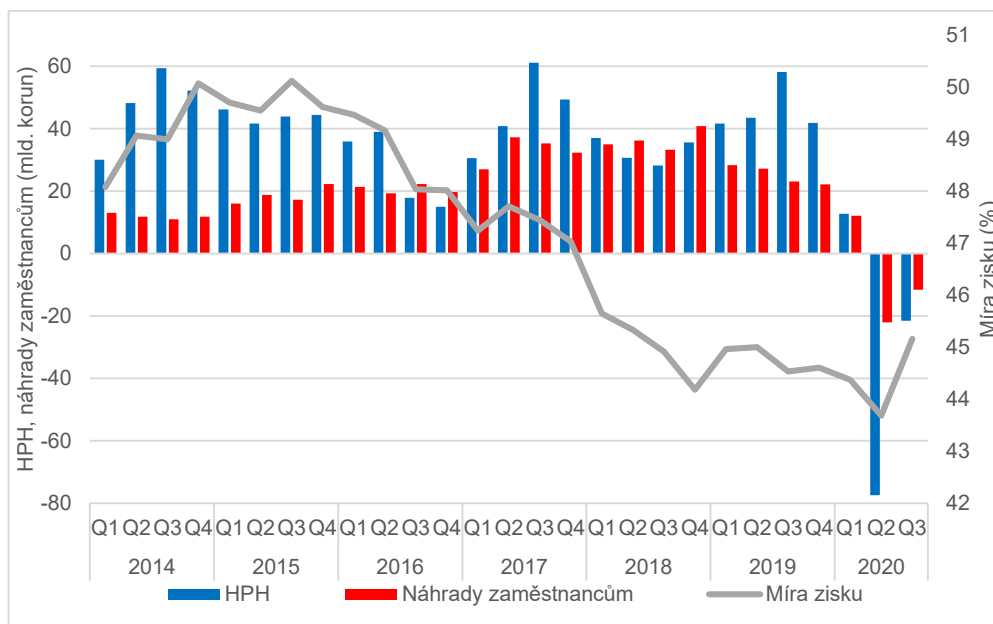
⁴ Tyto prostředky se pak projeví v navýšení položky sociálních příspěvků zaměstnavatelů.

⁵ Položka dotací na výrobu zahrnovala prostředky vyplacené NP v programu podpory zaměstnanosti Antivirus a programu COVID – nájemné pro podnikatele. Podrobnější informace o pohybech ve statistice výdajů a příjmů vládních institucí jsou obsaženy v metodické poznámce zveřejněné na internetových stránkách ČSÚ: <https://www.czso.cz/csu/czso/metodicka-poznamka-k-kladni-financni-statistice-2-ctvrtleti-2020-covid-19>.

⁶ Míra zisku nefinančních podniků je definována jako podíl hrubého provozního přebytku k hrubé přidané hodnotě (B.2g / B.1g).

ANALÝZA

Graf 1: Meziroční nominální přírůstek HPH a náhrad zaměstnancům (v mld. korun), míra zisku (sezónně očištěno, v %)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

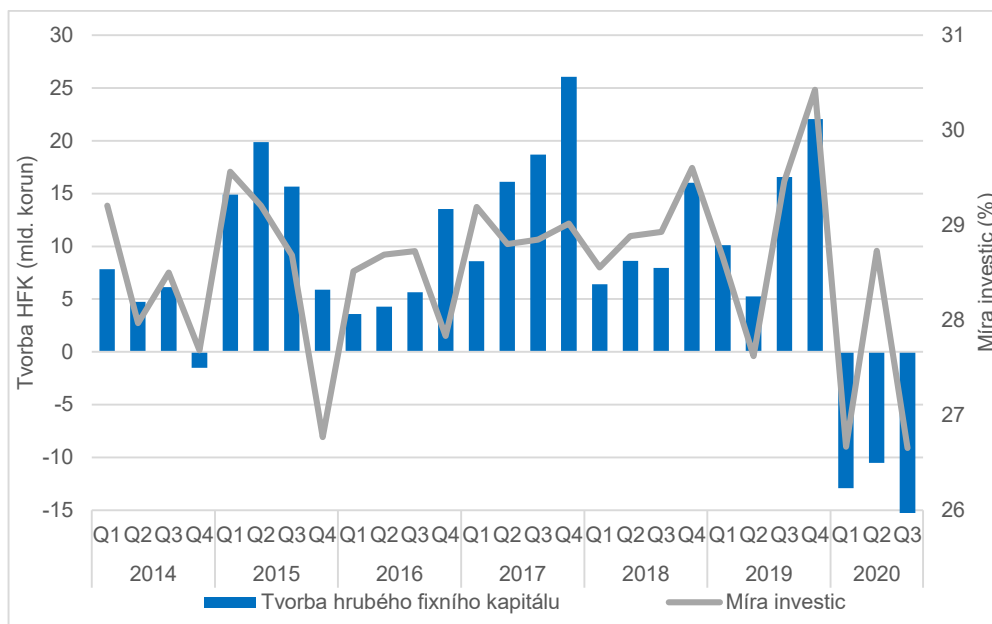
Saldo důchodů z vlastnictví NP ve 3. čtvrtletí jako obvykle dosáhlo deficitu, který činil 106,1 mld. korun. Meziročně klesaly prostředky na straně užití i zdrojů, výrazněji se ale snížila pasiva, což způsobilo zmírnění deficitu o 12,8 mld. korun. Na straně pasiv poklesly zejména rozdělované důchody společností o 83,9 mld. korun na 64,6 mld., což je v rámci 3. čtvrtletí nejmenší hodnota od roku 2005. Reinvestované zisky z přímých zahraničních investic se naopak meziročně navýšily o 49,8 mld. na 56,9 mld. korun, což je za 3. čtvrtletí největší zaznamenaná hodnota. V aktivech také nejvíce meziročně klesly rozdělované důchody společností (o 21,6 mld. korun). Záporné saldo druhotných důchodů ve 3. čtvrtletí činilo 38,0 mld. korun a meziročně se drobně prohloubilo (o 0,7 mld.). Po propadu ze 2. čtvrtletí se na úroveň předchozího roku opět vrátil objem zaplacených běžných daní z důchodů a jmění (meziroční navýšení o 0,3 mld. korun). Hrubé úspory nefinančních podniků ve 2. čtvrtletí dosáhly 232,3 mld. korun a meziročně se navýšily o 6,0 mld. Míra úspor NP se tak meziročně navýšila o 1,5 p. b. na 28,9 %.

Ve formě kapitálových transferů nefinanční podniky ve 3. čtvrtletí obdržely 8,5 mld. korun, což je meziročně o 3,0 mld. více. Narůstal zejména objem obdržených investičních dotací (ty dosáhly 7,4 mld. korun). Výrazněji než ve 2. čtvrtletí se snižovaly investiční výdaje NP. Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu ve 3. čtvrtletí dosáhly 212,0 mld. korun a meziročně se snížily o 27,9 mld. Jde o největší nominální propad od 3. čtvrtletí 2009. Podle sezónně očištěných údajů investice klesly mezičtvrtletně o 5,6 mld. korun. Míra investic⁷ dosáhla 26,7 % (sezónně očištěno) a mezičtvrtletně se snížila o 2,1 p. b. Meziročně se míra investic (neočištěná) propadla o 2,7 p. b.

⁷ Míra investic nefinančních podniků je definována jako podíl hrubé tvorby fixního kapitálu k hrubé přidané hodnotě (P.51g / B.1g).

ANALÝZA

Graf 2: Meziroční nominální přírůstek tvorby hrubého fixního kapitálu (v mld. korun) a míra investic (sezónně očištěno, v %)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

Vládní instituce

I ve 3. čtvrtletí bylo hospodaření vládních institucí deficitní a schodek dosáhl 42,2 mld. korun, což je meziročně o 57,5 mld. horší výsledek. V letech 2014–2019 bylo hospodaření ve 3. kvartálu vždy přebytkové a aktuální výsledek je nejhorším za 3. čtvrtletí od roku 2010. Stále trvala situace, kdy výdaje vládních institucí rostly, zatímco příjmy klesaly. Ve 3. čtvrtletí se ale zmínil meziroční přírůstek výdajů (49,9 mld. korun, 8,6 %) a zároveň propad příjmů nebyl tak výrazný jako ve 2. kvartálu (–7,6 mld., –1,3 %).

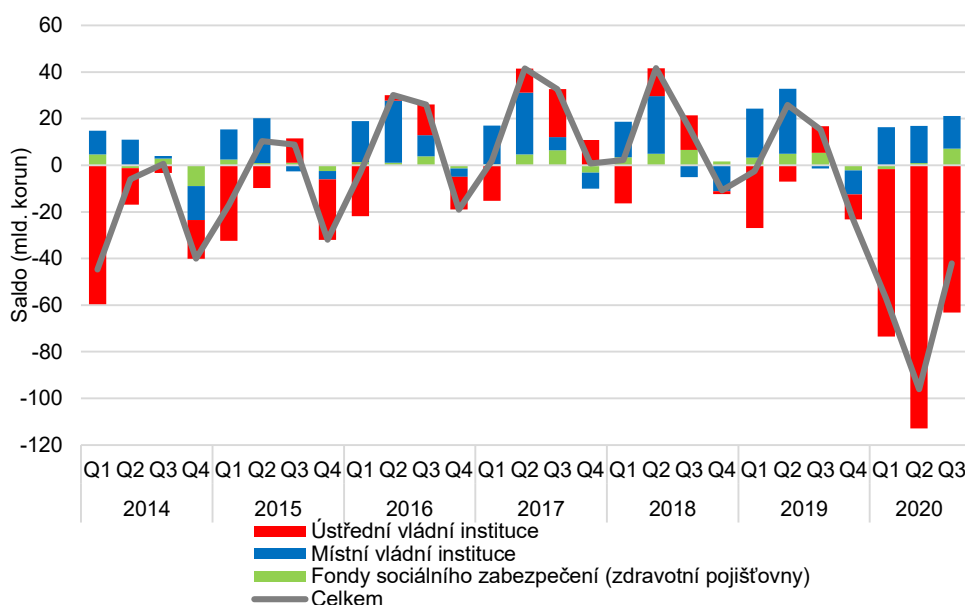
Příjmy vládních institucí dosáhly ve 3. čtvrtletí 590,0 mld. korun. Jejich meziroční pokles byl způsoben zejména propadem přijatých daní z výroby a dovozu o 8,0 mld. korun, snížila se ale většina zdrojů příjmů. Podobně jako ve 2. čtvrtletí meziročně klesly přijaté sociální příspěvky o 2,1 mld. – pokles se ale oproti předchozímu kvartálu zmínil. Uvedený pokles se přitom týkal příspěvků zaměstnavatelů (–6,8 mld., projevilo se odpuštění menším podnikům), u domácností se meziroční růst obnovil (+4,6 mld.). O 1,1 mld. korun poklesly také přijaté ostatní běžné transfery. Naopak opětovný meziroční přírůstek byl zaznamenán u přijatých běžných daní z důchodů a jmění (2,7 mld.). Nárůst přijatých kapitálových transferů i hodnoty tržní produkce byl jen drobný.

Výdaje vládních institucí dosáhly ve 3. čtvrtletí 632,2 mld. korun. Jejich meziroční dynamika proti předchozímu kvartálu zvolnila, ale i tak byl nárůst poměrně silný. Zvyšovaly se zejména vyplacené sociální dávky a naturální sociální transfery (+31,4 mld. korun). Jejich nominální meziroční nárůst sílí nepřetržitě od druhé poloviny roku 2017 a v současnosti za ním stojí navyšování starobních důchodů, vyšší objem plateb za ošetřovné pro zaměstnance a OSVČ

ANALÝZA

a také vyšší platby za státní pojištěnce. Ve 3. čtvrtletí opět posílil meziroční přírůstek vyplacených náhrad zaměstnancům (+13,3 mld. korun), ve kterých se pravděpodobně projeví odměny zaměstnancům, kteří se podílejí na řešení aktuální krize. Výrazný přírůstek, i když mírnější než ve 2. čtvrtletí, měly i vyplacené dotace (+7,3 mld.). Ve zmírnění se projevila menší potřeba podpůrných programů pro podnikatele. Velmi podobná situace byla u kapitálových transferů, které meziročně narostly o 7,0 mld. korun. Naopak mezispotřeba meziročně klesla o 4,9 mld. korun a vyplacené ostatní běžné transfery o 4,1 mld. Investiční aktivita vládních institucí ve 3. čtvrtletí meziročně stagnovala a podle sezónně očištěných údajů mezičtvrtletně klesla o 0,5 mld. korun.

Graf 3: Saldo hospodaření vládních institucí (v mld. korun)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

Hlavní podíl deficitu připadl opět na subsektor ústředních vládních institucí, který se nejvíce podílí na současném růstu výdajů. Jeho záporné saldo ve 3. čtvrtletí činilo 63,2 mld. korun a meziročně se prohloubilo o 74,6 mld. Výdaje ústředních vládních institucí i nadále masivně rostly (+58,3 mld., 14,2 %, druhý nejvyšší zaznamenaný nárůst). Nejvíce se přitom zvýšily sociální dávky (+27,4 mld. korun) a ostatní běžné transfery (15,1 mld.). Příjmy ústředních vládních institucí klesly o 16,3 mld. korun (-3,9 %), zejména kvůli poklesu přijatých čistých sociálních příspěvků o 12,9 mld. korun a daní z výroby a dovozu o 8,1 mld.

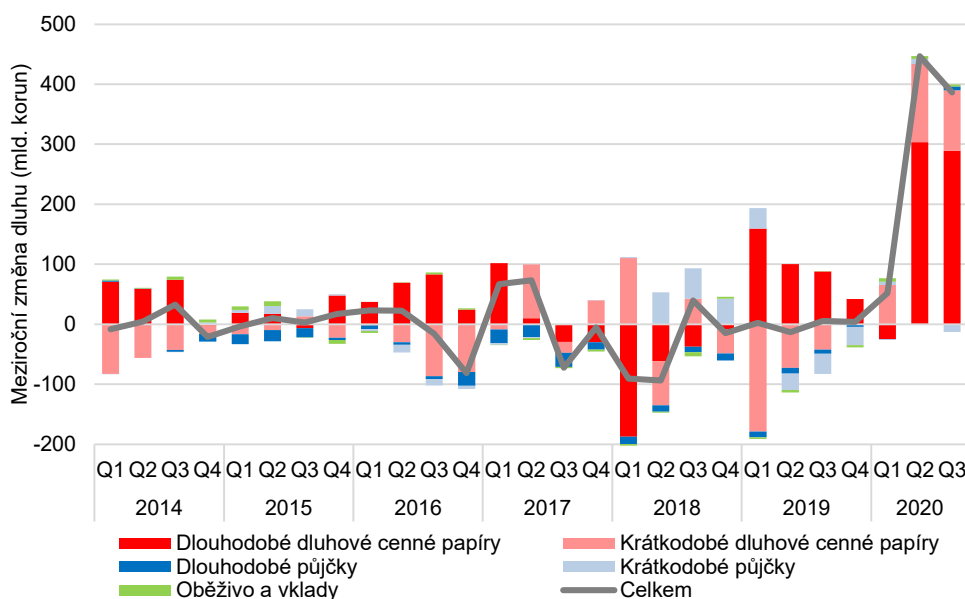
Místní vládní instituce hospodařily s přebytkem 14,0 mld. korun, což je ve srovnání s obvyklou úrovní ve 3. čtvrtletí poměrně vysoká hodnota. Nárůst výdajů dosáhl 7,0 mld. korun a hlavní podíl na tom měly náhrady zaměstnancům, které se zvýšily o 8,6 mld. Naopak investiční výdaje se propadly o 2,2 mld. korun. U příjmů došlo k prudkému navýšení o 22,4 mld. korun, což také přispělo k výslednému přebytku. Většina z tohoto navýšení připadla na přijaté ostatní běžné

ANALÝZA

transfery (+20,4 mld. korun)⁸. Fondy sociálního zabezpečení (zdravotní pojišťovny) ve 3. čtvrtletí skončily v přebytku 7,1 mld. korun. Ten se meziročně zvýšil o 1,7 mld. Výdaje subsektoru se prudce zvýšily (9,1 mld. korun), nejvíce kvůli naturálním sociálním transferům (+4,7 mld.) a ostatním běžným transferům (+4,0 mld.). Příjmy zde narostly o 10,8 mld. korun, z většiny kvůli přijatým sociálním příspěvkům (+10,7 mld.).

Dluh sektoru vládních institucí ve 3. čtvrtletí dosáhl 2 170,9 mld. korun⁹ a meziročně byl o 386,3 mld. vyšší. Hodnota dluhu tak nadále převyšuje úroveň předchozích krizí a meziroční přírůstek byl druhý nejvyšší zaznamenaný. Meziroční nárůst byl z naprosté většiny tvořen navýšením dluhových cenných papírů (+389,8 mld. korun), přičemž ty dlouhodobé narostly o 289,0 mld. a krátkodobé o 100,8 mld. Dluhové cenné papíry tvořily 93,4 % celkového dluhu. Objem oběživa a vkladů v dluhovém portfoliu meziročně vzrostl o 3,1 mld. korun a půjčky klesly o 6,6 mld.

Graf 4: Dluh sektoru vládních institucí a jeho struktura (meziroční změna v mld. korun)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

⁸ Z velké části šlo o transfery od ústředních vládních institucí, jako kompenzace za propad způsobený kompenzačním bonusem.

⁹ Dluh v sektorových účtech se liší (číselně i metodicky) od Maastrichtského dluhu pro potřeby EDP statistiky. Liší se zejména zahrnuté závazky i způsob jejich ohodnocení. Celkové závazky v sektorových účtech zahrnují navíc měnové zlato a zvláštní práva čerpání, účasti a podíly v investičních fondech, pojistné a penzijní programy, finanční deriváty a zaměstnanecké opce a ostatní závazky. Všechny závazky jsou oceněny tržní hodnotou a bez vlivu souvisejících derivátových obchodů. Zdroj: Rybáček, V., Musil, P. (2020). Vztah mezi saldem hospodaření a dluhem vládních institucí. *Politická ekonomie*, 68(4), 462-482, <https://doi.org/10.18267/j.polek.1290>.

ANALÝZA

Domácnosti

Hrubý disponibilní důchod (HDD) domácností ve 3. čtvrtletí dosáhl 784,4 mld. korun a meziročně se zvýšil o 32,9 mld. (4,4 %). Meziroční přírůstek byl silnější než ve 2. čtvrtletí, ale zůstal pod úrovní let 2017–2019. Reálný přírůstek HDD činil 1,9 %¹⁰ a výrazně posílil oproti předchozímu čtvrtletí. Napomohlo tomu i výrazné zpomalení cenového růstu. Podle sezónně očištěných údajů vzrostl HDD mezičtvrtletně o 13,9 mld. korun.

Také ve 3. čtvrtletí se struktura růstu HDD domácností lišila od předchozích let. Ačkoli se z pohledu na celkový růst HDD zdá, že domácnosti zatím neutrpěly velké ztráty, z jednotlivých položek je vidět, že poklesly zejména hlavní zdroje příjmů, které kompenzovala především vládní pomoc. Obdržené náhrady zaměstnancům, které jsou v českých podmínkách hlavním příjmem domácností, ve 3. čtvrtletí meziročně vzrostly o 3,5 mld. korun na 640,5 mld. Z toho rostly mzdy a platy, a to o 7,5 mld. korun. Naopak klesly vyplacené sociální příspěvky zaměstnavatelů (–4,0 mld.). Situace tak byla opačná než ve 2. kvartálu, kdy růst náhrad podpořily prostředky vyplacené zaměstnancům v rámci programu Antivirus, které byly zařazeny do položky sociálních příspěvků. Reálný meziroční pokles náhrad zaměstnancům činil 1,8 %. Podnikatelům zařazeným do sektoru domácností příjmy i ve 3. čtvrtletí klesaly, což dokládá i hrubý smíšený důchod¹¹, který se ve 3. čtvrtletí meziročně snížil o 3,8 mld. korun na 137,6 mld. Naopak hrubý provozní přebytek¹² si zatím kladné přírůstky držel (+3,7 mld. korun). Saldo důchodů z vlastnictví domácností se jen drobně zvýšilo o 0,6 mld. korun na 41,3 mld.

Saldo druhotného rozdělení skončilo v deficitu 112,6 mld. korun. Meziročně se deficit zmírnil o 29,0 mld. korun. To je třetí zmírnění v řadě a jedno z největších zaznamenaných vůbec. Důvodem tohoto zmírnění je podobně jako ve 2. kvartálu výrazný nárůst prostředků na straně zdrojů, přičemž strana užití stagnovala. Domácnosti meziročně obdržely o 30,6 mld. korun více ve formě sociálních dávek. Naopak vyplacené ostatní běžné transfery klesly o 6,6 mld. korun. Běžné daně z důchodů a jmenitě zaplacené domácnostmi se meziročně zvýšily jen mírně (+2,2 mld. korun) a meziročně stagnoval objem odvedených sociálních příspěvků.

Ve 2. čtvrtletí výdaje na konečnou spotřebu domácností prudce meziročně klesly, protože opatření proti šíření koronaviru (uzavření části maloobchodních prodejen a provozoven služeb) limitovala možnosti spotřebitelů, kde utrácet. Uvolnění restrikcí vedlo k částečnému obnovení standardního spotřebního chování. Výdaje na konečnou spotřebu domácností ve 3. čtvrtletí meziročně klesly o 11,1 mld. korun na 668,4 mld. Hodnota statků a služeb spotřebovaných domácnostmi v podobě naturálních sociálních transferů ve 3. čtvrtletí stoupla o 10,6 mld. korun na 175,8 mld.

Nižší úroveň spotřeby při rostoucím hrubém disponibilním důchodu vedla podobně jako ve 2. kvartálu k výraznému nárůstu hrubých úspor. Ty ve 3. čtvrtletí dosáhly 124,1 mld. korun (druhá nejvyšší zaznamenaná hodnota po 2. čtvrtletí) a meziročně se navýšily o 42,7 mld. Míra úspor¹³

¹⁰ Pro očištění o vliv cen byl použit deflátor výdajů na konečnou spotřebu domácností. Ve 3. čtvrtletí 2020 činil cenový nárůst 2,4 % (v 1. i 2. kvartálu přírůstek výrazně překročil 3 %).

¹¹ Zachycuje příjmy z podnikání drobných podnikatelů zařazených do sektoru domácností.

¹² Zachycuje hodnotu produkce domácností pro vlastní spotřebu a rovněž imputované nájemné a poskytování služeb bydlení.

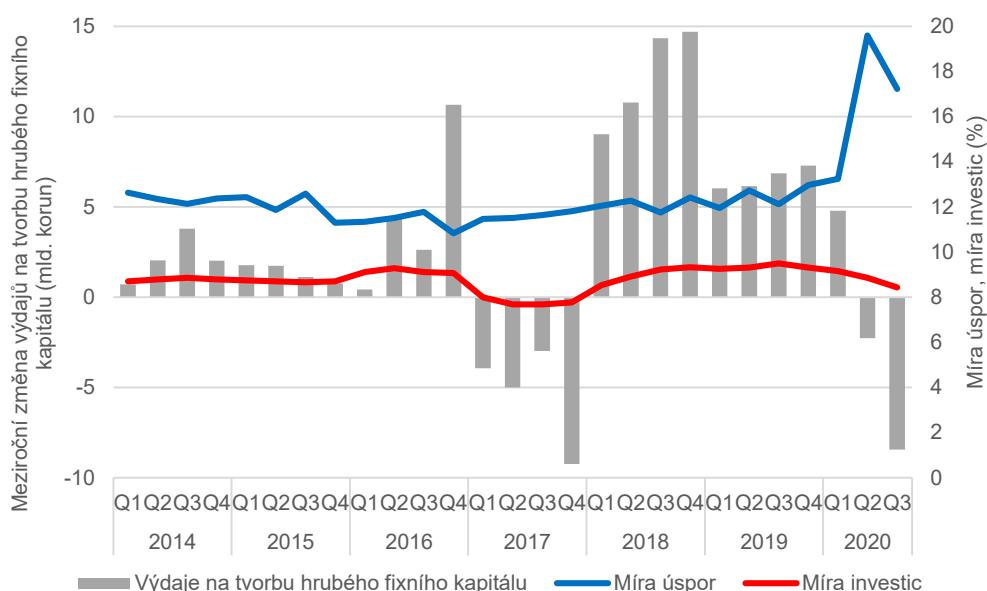
¹³ Míra úspor domácností je definována jako podíl hrubých úspor a hrubého disponibilního důchodu se zahrnutím úpravy o čistý podíl domácností na rezervách penzijních fondů (B.8g / (B.6g + D.8)). Hrubé úspory představují část hrubého disponibilního důchodu, který nebyl spotřebován ve formě výdajů na konečnou spotřebu.

ANALÝZA

tak zůstala mimořádně vysoká i ve 3. čtvrtletí (17,2 %, sezónně očištěno), i když mezičtvrtletně poklesla o 2,4 p. b. Meziročně byla míra úspor (neочиštěná) vyšší o 5,0 p. b.

Domácnosti (zejména drobní podnikatelé) obdržely ve 3. čtvrtletí 3,7 mld. korun ve formě kapitálových transferů, což je meziročně o 1,2 mld. více. Po 2. kvartálu, kdy položku kapitálových transferů výrazně ovlivnilo vyplácení kompenzačních bonusů, se situace přiblížila normálu pro 3. čtvrtletí. Investiční dotace činily 1,9 mld. korun a ostatní kapitálové transfery 1,8 mld. Investiční aktivita domácností opět klesla. Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu dosáhly 69,4 mld. korun a meziročně se snížily o 8,4 mld. Mezičtvrtletně investice domácností (sezónně očištěné) klesly o 2,2 mld. korun. Míra investic¹⁴ (sezónně očištěná) dosáhla ve 3. čtvrtletí 8,4 % a mezičtvrtletně se snížila o 0,5 p. b. Ukazatel tak klesá již čtyři čtvrtletí. Meziroční pokles míry investic (neочиštěné) dosáhl 1,5 p. b.

Graf 5: Meziroční změna výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu (mld. korun) a míra úspor a míra investic sektoru domácností (v %, sezónně očištěno)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

¹⁴ Míra investic domácností je definována jako podíl hrubé tvorby fixního kapitálu k hrubému disponibilnímu důchodu se zahrnutím úpravy o čistý podíl domácností na rezervách penzijních fondů (P.51g / (B.6g + D.8)).

ANALÝZA

Finanční vztahy s nerezidenty

Po útlumu, který ve 2. čtvrtletí způsobila opatření proti šíření koronaviru, se ve 3. kvartálu opět rozjel zahraniční obchod. Kladné saldo zahraničního obchodu se meziročně výrazně zlepšilo o 37,7 mld. korun na 109,5 mld. V rámci 3. čtvrtletí jde o nejlepší zaznamenaný výsledek. Hodnota vývozu zboží a služeb přitom byla stále meziročně nižší – klesla o 39,8 mld. korun na 1 000,9 mld. (pro srovnání – pokles vývozu ve 2. čtvrtletí dosáhl 242,1 mld. korun). Za výrazným zlepšením bilance stálo pomalejší zotavování dovozu. Ten byl ve 3. čtvrtletí meziročně nižší o 77,4 mld. korun a dosáhl 891,5 mld. Lze za tím vidět různé důvody – kromě utlumené spotřební poptávky byla také nižší investiční aktivita, kterou často saturuje dovoz.

Důchody z vlastnictví, které připadly nerezidentům¹⁵, i ve 3. čtvrtletí meziročně klesaly. Jejich hodnota dosáhla 119,4 mld. korun, propadla se o 19,2 mld. a v rámci 3. čtvrtletí šlo o nejnižší úroveň od roku 2013. Propad měl původ zejména v mimořádně silném poklesu rozdělovaných důchodů společností, které dosáhly 36,5 mld. korun (nejméně za 3. čtvrtletí od roku 2005). To bylo meziročně o 73,5 mld. méně. Situaci vyvažovaly reinvestované zisky z přímých zahraničních investic, které se ve 3. čtvrtletí zvýšily o 54,0 mld. korun na 64,9 mld. Důchody z vlastnictví v zahraničí poklesly i domácím investorům (–15,1 mld. korun), a to ve všech formách. Úroky se snížily o 2,4 mld. korun, rozdělované důchody společností o 2,5 mld. a reinvestované zisky z přímých zahraničních investic o 9,7 mld. korun. Čistý odliv důchodů z vlastnictví ve 3. čtvrtletí dosáhl 77,0 mld. korun a meziročně se snížil o 19,2 mld.

Ve formě náhrad zaměstnancům přiteklo do domácí ekonomiky ze zahraničí 18,3 mld. korun, což je meziročně o 0,5 mld. více. Naopak do zahraničí bylo jako náhrady vyplaceno 11,2 mld. korun (meziročně se jedná o pokles –1,4 mld. korun). Daně z výroby a dovozu zaplacené rezidenty do zahraničí dosáhly 2,0 mld. korun a dotace, které si naopak domácí ekonomika připsala, činily 2,1 mld. Celkové saldo prvotních důchodů skončilo jako tradičně v deficitu, který dosáhl 69,7 mld. korun a meziročně se zmírnil o 5,9 mld.

Saldo druhotného rozdělení bylo rovněž deficitní (–10,9 mld. korun). Meziročně se deficit zmírnil o 1,8 mld. korun. Vzhledem k velmi vysokému přebytku obchodu se zbožím a službami ale výsledné saldo běžných transakcí rezidentů s nerezidenty bylo ve 3. čtvrtletí kladné (28,8 mld. korun) a meziročně se zlepšilo o 45,4 mld. (podle dostupných údajů je to poprvé, kdy ve 3. čtvrtletí nebylo saldo záporné). Kapitálové transfery, které si domácí ekonomika připsala, ve 3. čtvrtletí činily 19,4 mld. korun a meziročně se zvýšily o 2,9 mld. Většinu z toho (18,6 mld. korun) představovaly investiční dotace. Čisté půjčky dosáhly 46,8 mld. korun, což bylo meziročně více o 45,3 mld.

Autor/Kontakt/Zpracovala

Karolína Zábojníková

Odbor Kancelář předsedy

Tel.: 542 528 112

E-mail: karolina.zabojnikova@czso.cz

¹⁵ Nerezidenti představují různorodé seskupení jednotek, jejichž společným znakem je, že nesídlí na ekonomickém území státu, ale mají s daným národním hospodářstvím ekonomické vztahy. Jsou to například části mateřských společností (například pobočky výrobních podniků, bank a pojišťovacích společností), zastupitelské úřady cizích států nebo mezinárodní organizace, které byly založeny a fungují na základě mezinárodních dohod nebo jsou oddělené.